

Gemeente
Drechterland

Document	Archeologisch Advies
Plangebied	Twijver 48 - parkeerterrein, Venhuizen, gemeente Drechterland
Adviesnummer	22127
Opsteller(s)	A.S. de Groot (KNA Archeoloog) & C.M. Soonius (senior KNA Archeoloog)
Datum	27-06-2022

Advies	Vrijgeven onder voorwaarde: Monitoring graafwerkzaamheden (kosteloos) Handhaven dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3 of vrijstellingsgrens 1.000 m ² overnemen (conform beleidskaart archeologie).
Vervolgtraject	Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden. Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang. archeologie@hoorn.nl / 06-11648953

Archeologisch Advies

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Drechterland (contactpersoon: dhr. J. Klinkhamer) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de uitbreiding van het parkeerterrein aan de Twijver 48 in Venhuizen, gemeente Drechterland (afb. 1).

De supermarkt in Venhuizen wil graag het bijbehorende parkeerterrein met 1.418 m² uitbreiden. De locatie van de uitbreiding is momenteel in gebruik als grasland. Dwars door het plangebied loopt een pad richting de nabijgelegen begraafplaats. Om het nieuwe deel van het parkeerterrein te kunnen aanleggen, zal tot ca. 40 cm onder huidig maaiveld worden ontgraven. Dit betreft het afgraven van de bovengrond. Vervolgens zal een zandbed en bestrating worden aangebracht. De vrijgekomen grond zal worden afgevoerd naar een locatie in de buurt.

Om de uitbreiding mogelijk te maken is een ontwerpwijzigingsplan opgesteld. In onderhavig adviesdocument is de grens uit dit wijzigingsplan aangehouden als plangrens. Dit betreft een oppervlak van ca. 1.500 m².

De uitbreiding wordt tegelijkertijd uitgevoerd met de herinrichting van het bestaande parkeerterrein. Ter plaatse van het bestaande parkeerterrein wordt niet ontgraven. De werkzaamheden bestaan hier met name uit het opnieuw aanbrengen van bestrating.

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (rode stippellijn) op een luchtfoto (bron: PDOK)

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Drechterland Zuid (vastgesteld 24-06-2013), herzien in 2015.¹ Middels het bestemmingsplan geldt binnen het plangebied een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. Hierbij geldt dat bij werken of werkzaamheden groter dan 500 m² en dieper dan 40 cm onder maaiveld rekening dient te worden gehouden met het aspect archeologie. Onder andere het verrichten van graafwerkzaamheden en het aanbrengen van gesloten oppervlakteverhardingen zijn vergunningplichtig.

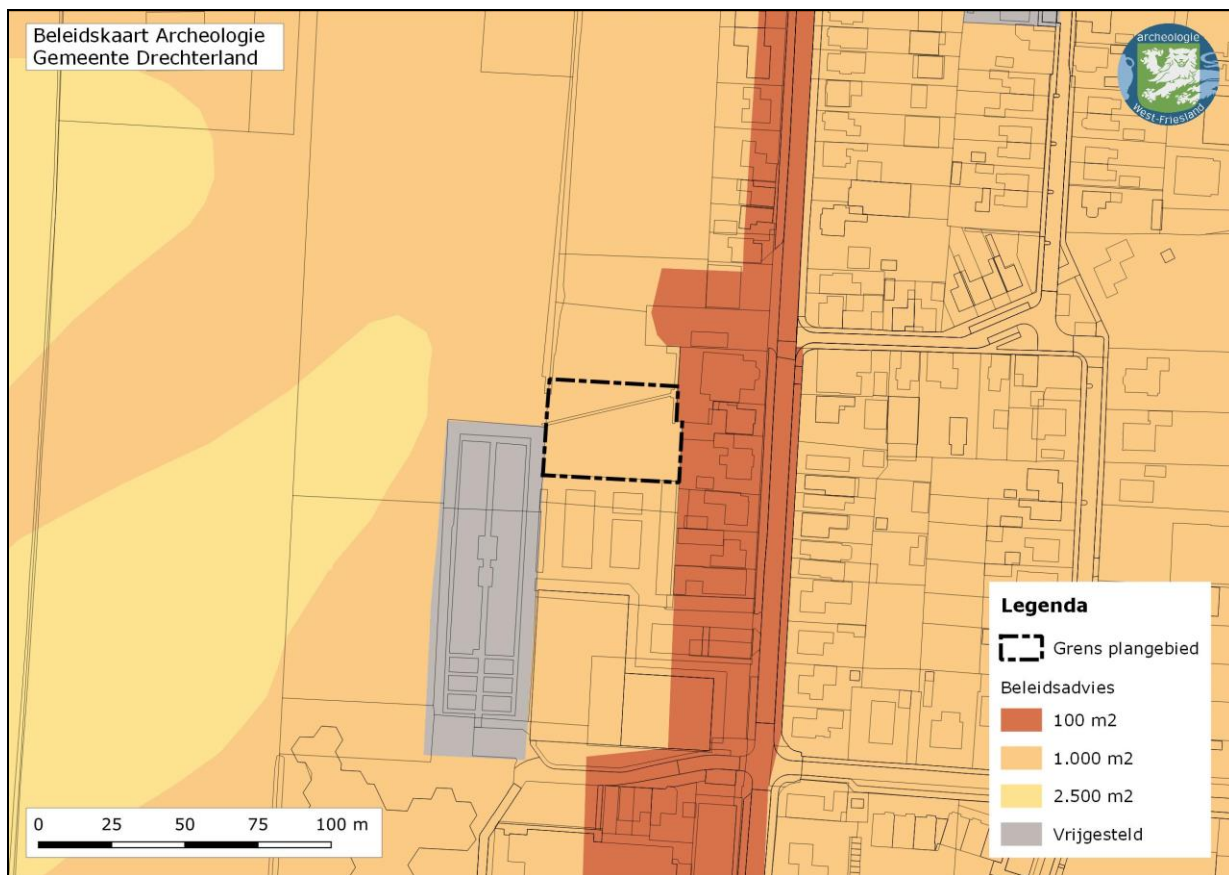
In het bestemmingsplan is al een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van de uitbreiding van het parkeerterrein. Van belang hierbij is dat geen onevenredig afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de geomorfologische, cultuurhistorische en archeologische waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Archeologie West-Friesland heeft voor de gemeente Drechterland een archeologische beleidskaart ontwikkeld. De beleidskaart archeologie met toelichting is op 16 december 2019 vastgesteld door de gemeenteraad.² Op de beleidskaart archeologie is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingen er zijn. De waarden en verwachtingen zijn gecombineerd met een beleidsadvies per zone. Voor de beleidskaart zijn onder andere bodemkaarten gebruikt om de archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie nader te specificeren. De waarde en de begrenzing van de historische dorpslinten is onder andere aan de hand van verschillende historische kaarten nader gespecificeerd.

¹ NL.IMRO.0498.BPDrechterlandZd-vg01; NL.IMRO.0498.EHBPDrechterlandZd-VG01 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

² Soonius, de Groot & Bartels 2019.

Volgens de beleidskaart ligt het plangebied in een zone met een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Hier is een vrijstellingsgrens van 1.000 m² aan verbonden (afb. 2).

Afbeelding 2. Ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de beleidskaart archeologie van de gemeente Drechterland.

Het plangebied ligt op de rand van een voormalige getijdengeul. Op de bodemkaart van Venhuizen is zichtbaar dat het centrum van het dorp op lichte zand- en zavelgronden. Voor dit type ondergrond geldt een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Vanaf de Late Middeleeuwen zijn hier oude cultuurgronden op ontstaan door ophogingen. Binnen het plangebied betreft dit zavelige oude cultuurgrond (afb. 3). De ophogingen hebben oudere sporen afgedekt, waardoor deze mogelijk goed bewaard zijn gebleven.

De hoge verwachting voor de Bronstijd wordt ondersteund door archeologisch onderzoek dat is uitgevoerd in de omgeving van Venhuizen.

Het plangebied bevindt zich ten oosten van de bebouwde zone langs het Twijver, een binnenwaterkerende dijk. Het gebied rondom Venhuizen is in de 12de eeuw ontgonnen. De bewoning concentreerde zich in deze periode vermoedelijk in het verlengde van Hem langs de Kadijk, ten zuidoosten van het plangebied. Later liep de bewoning waarschijnlijk vanaf de Hemmer Gouw (nu Hemmerbuurt die doorloopt in het Westeinde) verder door vanaf de Tuinstraat richting het oosten. Vanaf 1400 werd een deel van de bewoning naar het noorden verplaatst, waardoor de zigzaggende vorm van het centrum van Venhuizen ontstond. Vermoedelijk kreeg men last van wateroverlast en werd daarom de bewoning vanuit het lager gelegen komgebied bij de Kadijk naar de top van de kreekrug verplaatst.³

³ Gerritsen 2017.

Afbeelding 3. Ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de bodemkaart van Venhuizen (Du Burck 1955).

3. Conclusie

Het staat in de planning om het parkeerterrein aan de Twijver 48 uit te breiden met 1.418 m². Hiervoor zal tot ca. 40 cm onder het huidige maaiveld worden gegraven. Dit betreft het afgraven van de bovengrond zodat een zandbed kan worden aangelegd.

Op basis van archeologische en geologische bronnen geldt binnen het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Aan deze hoge verwachting is op de beleidskaart archeologie een vrijstellingsgrens van 1.000 m² gekoppeld. Sporen uit de Bronstijd bevinden zich in West-Friesland in de regel vlak onder de bouwvoor.

De oppervlaktegrenzen voor nader onderzoek uit de beleidskaart archeologie en het bestemmingsplan zullen worden overschreden door de geplande ingrepen, maar de dieptegrens uit het bestemmingsplan niet.

4. Advies

Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven en niet dieper dan 40 cm wordt gegraven, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland toekomstige graafwerkzaamheden wil **monitoren**. Na het verwijderen van de bovengrond zullen eventueel aanwezige archeologische sporen vermoedelijk zichtbaar zijn. De monitoring stelt Archeologie West-Friesland in staat om de archeologische verwachting op deze locatie te controleren.

Voor het monitoren van de graafwerkzaamheden worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Erfgoedwet, § 5.4, artikel 5.10) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal depot voor archeologie van Noord-Holland te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland **minstens een week van tevoren** wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden (archeologie@hoorn.nl / 06-11648953). Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

Geadviseerd wordt verder om ten behoeve van de bescherming van de potentieel aanwezige archeologische resten de dubbelbestemming Waarde – Archeologie uit het vigerend bestemmingsplan te behouden in het wijzigingsplan. Indien gewenst/mogelijk kan deze ook worden aangepast naar een dubbelbestemming met een vrijstellingsgrens van 1.000 m² (conform beleidskaart archeologie).

5. Bronnen

Burck, P. du, 1955. De Bodemgesteldheid van de gemeente Venhuizen. *Stiboka-rapport* 406. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Gerritsen, S., 2017. Een laatmiddeleeuws huispodium langs de Westerkerkweg. Archeologisch onderzoek aan de Westerkerkweg 36 in Venhuizen, gemeente Drechterland. West-Friese Archeologische Rapporten 104. Hoorn.

Soonius, C.M., A.S. de Groot & M.H. Bartels, 2019. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Drechterland. *West-Friese Archeologische Notities* 44. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

6. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

27-06-2024